

“ELS MUGRONS PLOREN SANG”, DE MARTA GINÉ: UNA POLIFONIA MULTIGENERACIONAL SOBRE EL CICLE DE LA VIDA

Fa uns anys, quan Marta Giné ens descobria el seu vessant de poeta amb el seu primer volum poètic, *I anem de fred en fred, sense pensar-hi*, (2016), vaig tenir la sensació d'accedir a un univers literari des de la sorpresa que et dona redescobrir algú a qui admires, i amb qui tens un vincle d'amistat i afecte des d'un vessant diferent. Amb la Marta havíem compartit interessos dins la literatura comparada i la literatura universal, sobretot quan formàvem equip docent a la Universitat de Lleida, i també des de projectes artístics i accions de divulgació de la mateixa institució, relacionats amb les llengües estrangeres, la poesia i les arts escèniques. Però amb *I anem de fred en fred...* vaig descobrir la Marta poeta, amb uns versos en què brillaven tant el seu profund coneixement de la literatura —no podia ser d'una altra manera— com la seva veu pròpia i singular com a autora, que aleshores va ser reconeguda amb el premi Paraules a Icària.

A *Els mugrons ploren sang* (2024) hi he trobat no sols la consolidació d'aquesta veu, sinó també una mirada endins i en retrospectiva, encara més profunda, que segueix fragmentant el jo poètic, però multiplicant-lo encara més, perquè li dona una entitat multigeneracional a través de la qual genera un nou joc d'alteritats absolutament íntim i únic. Sovint aquestes alteritats es manifesten en diversos *tus*, que són tan externs i derivats d'una relació essencial, com en versions del jo assimilades, imposades, interioritzades. Dins d'aquest calidoscopi personal o joc de matrioixques de la veu poètica, ens és fàcil trobar-hi punts d'identificació; de fet, per la seva profunditat i també riquesa en la descripció dels cicles de la vida, aquest és un d'aquells llibres que et ressonen moltíssim en el present, però que alhora intueixes que et continuarà parlant molt més encara amb el pas del temps.

En absoluta coherència amb el volum anterior i el seu propi bagatge, en aquest nou viatge personal Marta Giné entra de nou en diàleg intertextual amb veus de molts altres poetes de tradicions i llengües diferents, a través del qual reconeix amb rigor el llegat poètic que l'ha construït com a autora i com a dona, i alhora li ofereix una nova vida, empenyent-lo cap al futur. Un cop més, la professora inherent a la seva veu no fa de la intertextualitat un obstacle, ans al contrari, l'empra com a estratègia no sols estètica, sinó, sobretot, com a font de vincle i de comprensió, de manera que cada citació directa o indirecta d'un altre text il·lumina el poema des d'un angle diferent, o hi aporta una altra tonalitat —ben bé com si la veu poètica, els poetes referits i nosaltres, lectores i lectors, miréssim en la mateixa direcció, però a través d'un *collage* de prismes diferents, tot creant una harmònica polifonia.

Més enllà de tot això, la veu singular d'*Els mugrons ploren sang* ens interpel·la, d'una manera clara, valenta i penetrant, a nosaltres com a persones que ens creiem individuals, autònomes i autosuficients,

Núria Casado, Marta Giné i Maria Barbal (autora del pròleg) a la presentació del llibre a Ona (Barcelona).

Coberta del llibre *Els mugrons ploren sang*.

tot obrint-nos els ulls al pes (de vegades massa feixuc; d'altres, alliberador) de les nostres herències, tant les culturals (les que duem escrites sota la pell) com les emocionals (les que deixen ferides i alhora impregnen el cor). En aquest sentit, malgrat que els versos d'aquesta col·lecció sorgeixen certament d'una experiència vital aparentment intransferible, ens fan en realitat més conscients de les nostres interdependències dins les nostres famílies, i també en tant que membres d'una comunitat; en definitiva, situen al cor de la creació poètica les relacions de vincles, llegats, formes de cria i cures que, fossin ben executades o bé maldestres, han permès que avui siguem aquí i, sobretot, ens han fet com som.

El caràcter individual i col·lectiu d'aquest volum de poemes fa que també sigui molt universal, com és, de fet, tota la *gran literatura*; i aquesta doble qualitat s'intensifica, a més a més, amb el seu marcat accent femení, ja que ens parla a cadascun de nosaltres també des d'una visió coral de la feminitat. Concretament, Marta Giné revisa amb els seus versos les diverses herències i formes de transmissió que li han fet possible esdevenir veu adulta i veu poètica a través de la complexa experiència de la maternitat, que podríem dir que és el pilar que sosté tot el llibre, i que s'explora des de vivències i rols diferents. Ens ho diu el títol: *Els mugrons ploren sang* anticipa el fet que el desig (entès estrictament en clau vital) i sobretot el dolor conflueixen en la veu poètica dels seus versos. Amb la vivència de la maternitat en primera persona, o en una altra, el títol ens suggereix que el miracle, la bellesa i, alhora, el patiment són inherents al fet de néixer, criar i fer créixer; i que gestar i parir, a més, no han de ser necessàriament sinònims de vida. Com més t'endinses en el llibre, més t'adones que aquesta imatge també fa referència a una altra ferida que es reobre, i que pot ser que no pari de rajar mai, que es produeix quan se sobreviu als progenitors (i, en concret, a la pròpia mare), i il·lustra, a la vegada, el fet que la voluntat de viure, donar vida i de renéixer, malgrat tot, requereix una gran fortalesa, i fins i tot un gran sacrifici (incloent-hi, tal vegada, el sacrifici de ser un mateix o de sentir-se un jo individual i complet). Per tot això podem considerar que *Els mugrons ploren sang* és un volum tan femení com filosòfic. En bona mesura, és totes dues coses a la vegada, perquè

permet reflexions sobre temes com la transmissió de la feminitat, la gestació i la cria, l'herència materna o la relació amb la pròpia mare, i la complexitat del jo en l'entramat de relacions maternofiliales. El jo poètic es mou per un fil fluctuant de rols, en el qual es poden reconèixer mares, filles o àvies, fet que ens porta també a un retrat complex de la identitat, segons el qual la persona poètica del volum és una i moltes dones alhora, una i diverses posicions vitals simultàniament, una veu i múltiples perspectives acumulades.

Dit això, es podria pensar que aquestes temàtiques entrelligades doten el llibre d'una densitat excessiva, però no és així en absolut: com tota poesia nascuda d'una profunda revisió de vida, aquesta és certament una col·lecció intensa, des d'un punt de vista emocional i també conceptual. Alhora, però, la seva estructura, dividida en cinc parts, i emmarcada per un pròleg i un epíleg, fa que la visió filosòfica i la intensitat vivencial del llibre es vagin desgranant per al lector o lectora com un viatge seqüencial o relat de creixement construït des de i vers la maduresa. En termes estètics, l'obra completa el sentit d'aquest relat privat tot generant un diàleg amb autors clàssics i moderns de diverses arts, impregnant-lo d'una forma dramàtica que també havíem vist en el seu primer volum de versos (sobretot amb la presència d'un cor que tant adverteix el lector com fa bategar els versos centrals de cada poema), i enriquint-lo amb imatges bellíssimes i alhora contundents, tant pels jocs de paraules com per les veritats que contenen i la clarividència amb què descriuen els moments més essencials de la vida (gestacions, naixements, morts, crisis personals...), amb l'honestat de qui s'apropa a les pròpies ferides per re-conèixer, comprendre, transmetre i crear.

En tot cas, cal que els lectors i les lectores assaboreixin tot això per ells mateixos, vers a vers, i se sorprendin de trobar-se tot sovint en aquest precís, delicat i punyent joc de miralls. Com uns llençols brodats i transmesos de generació en generació (tal com es feia abans, amb les inicials de la mare o de la filla, i amb tant d'amor, esforç i sacrifici implícit en cada puntada), aquest volum no acaba sinó deixant lliçons poètiques sobre les herències que ens aixoplugen i sobre els vincles que ens formen i que, sovint, no reconeixem prou —de vegades, perquè és massa dolorós admetre fins a quin punt formen part de la nostra ombra, o bé perquè no som capaços, com fa l'autora, de donar-los paraules i convertir-los en camí. Serà en les múltiples lectures que seguiran tenint aquests versos que els poemes de la Marta Giné continuaran donant fruit.

BIBLIOGRAFIA

- GINÉ, Marta. *Els mugrons ploren sang*. Salt: Reremús, 2024.
 -. *I anem de fred en fred, sense pensar-hi*. Barcelona: Edicions Saragossa, 2016.